

בש"פ 8610/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8610/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר צ' סגל) במ"ת 45995-02-15 מיום 24.9.2015

בשם העורר: עו"ד ארז בר-צבי

בשם המשיבה: עו"ד עילית מידן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר צ' סגל) שהורה על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בשל הפרת תנאי מתנאי השחרור לחלופה שהוטלו עליו.

רקע והליכים קודמים

1. נגד העורר הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום המייחס לו עבירות מין רבות בקטינים. עיקרי כתב האישום פורטו בבש"פ 3211/15 פלוני נ' מדינת ישראל (26.5.2015). בתמצית ייאמר כי כתב האישום כולל 5 אישומים שעניינם מעשיו הנטענים של העורר, שהועסק בחברה המשכירה דירות לפרקי זמן קצרים, ב-5 קטינים אשר גרו בשכנות אליו בעיר ירושלים. על פי הנטען בכתב האישום, במשך שנים נהג העורר לפתות קטינים באמצעים שונים להגיע לדירתו ולדירות שונות שהשכירה החברה שבה עבד, ושם ביצע בקטינים מאות מעשי סדום; צפה עמם בסרטים פורנוגרפיים; ושכנע אותם להמשיך לקיים עמו מגעים מיניים כשביקשו להפסיק זאת.
2. בד בבד עם הגשת כתב האישום התבקש מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר צ' סגל) נעתר לבקשה ביום 21.4.2015. בהחלטה צוין כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק מצד העורר, המעמידה בספק רב את יכולתה של חלופת מעצר אנושית לצמצם את הסיכון. שירות המבחן עמד על כך שרק שילובו של העורר במסגרת סגורה של הוסטל ייעודי לטיפול בעברייני מין יכול לצמצם את הסיכון המתואר, אלא שטרם הוקם הוסטל כזה ואין צפי להקמתו. בנסיבות אלו לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרור העורר. בית המשפט המחוזי לא מצא לסטות מהמלצה זו, וקבע כי האינטרס הציבורי הכללי גובר במקרה זה על פני האינטרס הפרטי-אישי של העורר. לפיכך הורה כאמור בית המשפט המחוזי על מעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו.
3. העורר ערר על החלטה זו במסגרת בש"פ 3211/15 הנזכר לעיל ועררו התקבל. בהחלטתה ציינה כב' השופטת ד' ברק-ארז כי המעשים המיוחסים לעורר הם קשים ביותר וכי גם המסוכנות העולה ממנו היא ברורה, לא כל שכן בנסיבות שבהן הוא אינו מכחיש את עצם קיומם של קשרים מיניים עם קטינים ואף מתקשה לראות את הפסול העמוק הגלום ביחסים מסוג זה. יחד עם זאת, לאחר שקילת הדברים "ולא בלב קל", כאמור בהחלטה, נקבע כי יש מקום לשחרר את העורר לחלופה שהוצעה על ידו ונבחנה על ידי שירות המבחן (כעולה מההחלטה, חלופה זו כללה פיקוח של בני משפחתו – שניים מאחיו ואשתו של אחד האחים כערבים וכמפקחים ביישוב שבו מתגורר אחד מהם (שאינו בעיר מגוריו של העורר, ירושלים)), תוך הוספת תנאים: נוכחות בכל עת ביחידת הדיור שתועמד לרשות העורר של שניים מן המפקחים המוצעים, אחד מהם באותו חדר ממש עמו; איסור על העורר לצאת מיחידת הדיור שנשכרה לצורך החלופה, כולל לחצר הבית הסמוכה ליחידה זו או לבית הסמוך אליה; קביעה שלפיה בכל מקרה לא יוכלו לבקר ביחידת דיור זו קטינים, ובכללם בני משפחה; והתקנת פיקוח אלקטרוני. עוד נקבע כי דלתות הבית יהיו נעולות בכל עת, ורק המפקחים יחזיקו במפתחות הבית. הדיון הוחזר לבית המשפט המחוזי על מנת שזה יוודא כי המפקחים מסוגלים לעמוד במחויבות שנטלו על עצמם במתכונת שנקבעה בהחלטה זו.
4. ביום 1.6.2015 הורה בית המשפט המחוזי על שחרור העורר לחלופה בתנאים שנקבעו, תוך הוספת שלושה מפקחים במטרה לאפשר להם לשאת בנטל הפיקוח על העורר. ברם, לאחר החלטה זו התברר כי במקום שהייתו המתוכנן של העורר, שלא בירושלים, לא ניתן להתקין פיקוח אלקטרוני. ביום 15.6.2015 הורה בית המשפט המחוזי על שחרור העורר לחלופה לכתובת חדשה שהציג בעיר פתח תקווה בתנאים שנקבעו בהחלטה מיום 1.6.2015.
5. ביום 13.9.2015 התקיים דיון בבקשת העורר לצאת לתפילות חג ראש השנה (להלן: הדיון). בית המשפט המחוזי (כב' השופט י' נועם) דחה את הבקשה נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן העורר. ביום זה נעצר העורר על ידי המשטרה בחשד להפרת הוראה חוקית, וזאת לאחר שנצפה על ידי אביו של אחד המתלוננים בסמוך לבית משפחת העורר בירושלים. בשל כך ביקשה המשיבה כי בית המשפט יורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו וכן יחלט ערבויות שנקבעו לעורר ולערבים. בקשה זו התקבלה ביום 24.9.2015 וההחלטה בעניין היא נושא הערר שלפניי (יוער

כי הערר הוגש לאחר שבקשה למתן ארכה להגשת הערר התקבלה על ידי כב' הרשמת ל' בנמלך ביום 24.12.2015).

6. כעולה מן ההחלטה, העורר - שעשה את דרכו לדיון בבית המשפט - עצר בדרך יחד עם מפקחיו בדירת המשפחה בירושלים מבלי לדווח על כך לכל גורם מוסמך, ובכך הפר את תנאי החלופה. בית המשפט עמד על טענת העורר שלפיה מדובר היה בהפרה "מזערית" שכן במהלך הנסיעה התברר כי אביו לא חש בטוב, ועל כן עצרה המשפחה בדירה בירושלים לצורך נטילת תרופות. נקבע כי הגם שמדובר בהפרה נקודתית של תנאי השחרור, לא ניתן לייחס לה אופי טכני או מקרי שכן העורר שב למקום שבו מתגוררים המתלוננים, ויש לראות זאת בחומרה רבה. עוד נקבע כי במצב שבו מלכתחילה תנאי השחרור היו חמורים ומגבילים; בהינתן האיסור שהיה על העורר להגיע לשכונה שבה התגורר, שם יש סיכוי גבוה שמי מהמתלוננים יפגוש בו או יבחין בו; משנהיר כי פתיחת ה"חלון" באיזוק האלקטרוני נועדה אך ורק כדי לאפשר לעורר להגיע לדיון בבית המשפט, ללא כל סטייה אחרת בדרך; ומשלא התבקשה רשות מוקדמת לסטייה האמורה - לא מדובר בהפרה "זניחה" כי אם בהפרה מהותית וחמורה. על רקע מסוכנות העורר, שנלמדה מאופי העבירות שבהן הואשם; מרמת הסיכון הגבוהה להישנות; ומהקושי שלו לשלוט בדחפיו - הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. עוד הורה בית המשפט על חילוט סך של 2,000 ש"ח מכספי שתי ערבות מתוך הסכום שעליו חתמו, כמו גם על חילוט כל סכום הערבות שהפקיד העורר.

הטענות בערר

7. על החלטה זו נסוב כאמור הערר שלפניי. לטענת העורר, חלופת המעצר שהוצגה היא חלופה מספקת היכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו ולא היה מקום לעוצרו עד לתום ההליכים נגדו אך בשל העובדה שהפר תנאי מתנאי השחרור. ככל שהייתה הפרה, כך העורר, הרי שזו התרחשה נוכח מצבו הבריאותי של אביו, אשר לקה בליבו כשבוע ומחצה טרם מועד הדיון בבית המשפט שאליו עשה העורר את דרכו. העורר מוסיף כי העובדה ששהה למעלה משלושה חודשים בתנאי מעצר בית ללא כל הפרה מצדו מלמדת כי ניתן ליתן אמון בו ובמפקחיו; כי היה מקום ליתן משקל משמעותי להיותו בן 28 שאין לחובתו עבר פלילי; וכי חווית המעצר עבורו קשה מנשוא, בשל כך שהוא סובל מאיומים והצקות מצד עצירים אחרים.

8. בדיון לפניי התנגדה המשיבה לקבלת הערר. צוין כי ההפרה שהפר העורר את תנאי השחרור היא הפרה משמעותית, שכן העורר שב לשכונת מגוריו שהיא שכונה קטנה שם ניצל הוא את היכרותו עם הקטינים כדי לבצע את העבירות המיוחסות לו. זאת, מבלי לבקש אישור לכך. לדברי באת כוח המשיבה, אף אם נכונה טענת העורר שלפיה ביקש להביא תרופות לאביו, טענה זו אינה מצדיקה את הגעתו לשכונת מגוריו ובמעשיו יש כדי להעיד על זלזול בהחלטות בית המשפט.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בערר ובצרופותיו והאזנתי לצדדים בדיון שהתקיים לפניי מצאתי כי דין הערר להידחות. כידוע, הפרת תנאי מעצר היא עילת מעצר עצמאית שאיננה זקוקה לתימוכין נוספים (ראו סעיף 21(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996)). אכן, לא כל הפרה של תנאי השחרור לחלופת מעצר מחייבת את ביטול החלופה. ההחלטה בנדון נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט שבוחן את נסיבות המקרה, ובכלל זאת נסיבות

העבירה, נסיבות העברין וטיב ההפרה. יחד עם זאת, מקום שנאשם בהליך פלילי מפר את תנאי שחרורו יתקשה בית המשפט לתת בו אמון בשנית, אמון שעומד בבסיס כל החלטה לשחרור לחלופת מעצר (ראו בש"פ 7576/12 ברגר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.10.2012); בש"פ 6718/11 בן חמו נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.9.2011)).

10. בענייננו, נקודת המוצא היא החלטתה של השופטת ד' ברק-ארז אשר מצאה "לא בלב קל" לשחרר את העורר לחלופת מעצר בתנאים קפדניים והדוקים ביותר. בתנאים אלה לא עמד העורר. העורר מצא - אף אם מטעמים שהם לשיטתו טעמים "מוצדקים" - לעצור בבית המשפחה בירושלים, ואיני מקבל את הטענה כי מדובר בהפרה "זניחה" או "מזערית". על פי עובדות כתב האישום, העורר פגע בקטינים המתגוררים סמוך לביתו. ביקורו של העורר בשכונה שבה מתגוררים המתלוננים ובוצעו העבירות - אף אם לפרק זמן קצר - מהווה הפרה גסה של תנאי השחרור שלו, שלא בכדי נקבעו, ויש בו גם כדי ללמד על כך שהמפקחים עליו לא ביצעו את תפקידם כנדרש. ודוק: בהחלטתה של השופטת ד' ברק-ארז עמדה היא על כך שהמדינה הדגישה את הכאב העצום שהסב העורר לקורבנותיו, כאב שצפוי להיות מועצם אם ישוחרר ממעצר. אין זה פלא כי חלופת המעצר הראשונה שהוצעה לא הייתה בעיר ירושלים, וגם החלופה שאליה שוחרר לבסוף העורר הייתה מרוחקת ממקום מגוריו ומקום מגורי הקטינים המתלוננים. בנסיבות אלו, על רקע המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן העורר (ואזכיר כי העורר מואשם בביצוע מאות עבירות מין בקטינים), ומשמלכתחילה שחרורו לחלופת מעצר נעשה כאמור "שלא בלב קל", סבורני כי לא ניתן עוד ליתן בעורר את האמון הדרוש לשם שחרורו לחלופה. בשולי הדברים, תשומת לב גורמי השב"ס מופנית לטענות העורר ביחס לתנאי מעצרו.

מטעמים אלה ראיתי לדחות את הערר.

ניתנה היום, ט' בטבת התשע"ו (21.12.2015).

ש ו פ ט